

EESTI KÕRG- JA KUTSEHARIDUSE KVALITEEDIAGENTUUR

Kutseõppe kvaliteedi hindamine

Luu Metsanduskooli metsanduse ning reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmade hindamisaruanne

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

„Kutsehariduse kvaliteedi hindamine ja kindlustamine“

2019

Sisukord

1. Sissejuhatus	3
2. Üldosa	4
3. Metsanduse ning reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmade analüüs hindamisvaldkondade lõikes	5
3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus	5
Analüüs	7
Järeldused	9
3.2 Õppimine ja õpetamine	10
Analüüs	10
Järeldused	21
3.3 Õpetajad	23
4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused metsanduse ning reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmade osas	26
Tugevused	26
Parendusvaldkonnad ja soovitused	27

1. Sissejuhatus

Kutseõppe kvaliteedi hindamise eesmärk on toetada õppimiskeskse koolikultuuri arengut ning suurendada kutsehariduse usaldusväärsust.

Kutseõppe kvaliteedi hindamine võimaldab

- koolil saada tagasisidet õppeprotsessi kvaliteedi kohta ja soovitusi selle arendamiseks ning kasutada sõltumatu välishindamise tulemusi kooli strateegilises juhtimises;
- informeerida huvigruppe (õppijad, töömaailm, riik, ühiskond laiemalt) kutseõppe vastavusest siseriiklike nõuete, arengukavaliiste eesmärkide, töömaailma vajaduste ja õppijate ootustega.

Hindamiskomisjoni eesmärk on analüüsida õppe kvaliteeti õppekavarühmas ning anda analüüsi põhjal soovitusel õppe kvaliteedi parendamiseks. Hindamiskomisjoni analüüsi aluseks on õppekavarühma eneseanalüüs, õppe tulemuslikkuse näitajad õppekavarühma õppekavadel ning hindamiskülastusel kogutud andmed. Õppe kvaliteeti analüüsitakse hindamisvaldkondade kriteeriumide lõikes.

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) moodustas hindamiskomisjoni, kuhu kuuluvad õppekavarühmale vastava valdkonna tööandjate esindajad ning kutseõppe eksperdid. Komisjoni liikmed on kinnitanud allkirjaga neile hindamise käigus teatavaks saanud informatsiooni konfidentsiaalsena hoidmise kohustust ja huvide konflikti puudumist. EKKA büroo on kooskõlastanud hindamiskomisjoni koosseisu kooliga. Kool kinnitas, et neil ei ole vastuväiteid hindamiskomisjoni liikmete osas.

EKKA juhataja 9.09.2019 korraldusega nr 1-19/82/2019 moodustati **hindamiskomisjon koosseisus:**

Eda Anton	kutseõppe ekspert, ETKA Andras, komisjoni esimees
Reet Taimsoo	kutseõppe ekspert, SA Archimedes, komisjoni sekretär
Riina Muuga	kutseõppe ekspert, Järvamaa KHK
Indrek Jänes	kutseõppe ekspert, Tallinna Majanduskool
Rainer Laigu	tööandjate esindaja, Riigimetsa Majandamise Keskus
Maarika Toomel Naagel	tööandjate esindaja, Pärimusmatkad

Lühike hindamisprotsessi ja külastuse kirjeldus

Hindamiskomisjoni liikmed läbisid EKKA korraldatud kutseõppe kvaliteedi hindamise koolituse. Komisjoni liikmed töötasid läbi kooli eneseanalüüsi aruande. Hindamiskülastust ettevalmistava koosoleku käigus koostas komisjon esialgse külastuskava, mis kooskõlastati kooli ja EKKAga. Komisjoni liikmed leppisid kooli eneseanalüüsi aruande põhjal kokku täpsustamist vajavad teemad ning sellekohased küsimused. Komisjonis lepiti kokku tööjaotus ja ülesanded hindamiskülastuse ajaks.

Hindamiskülastus toimus 23.septembril 2019. Komisjon viis läbi kõik ajakavas kokkulepitud vestlused ja tutvus kooli esitatud dokumentidega. Komisjon tutvus kooli õppekavarühma õpikeskkonnaga, sh õppetöös kasutatavate seadmete ja vahenditega ning külastas õppetöö/praktilise töö tegevusi.

Külastus kulges lodusalt, sest oli kooli poolt hästi ette valmistatud. Probleeme ei esinenud.

Komisjoni koosolekul lepiti kokku ülesanded aruande struktuuri osas ja komisjoni arvamuste põhjal koostati aruande esmane variant. Komisjon arutas liikmete seisukohti ja jõudis koostöös ühisele järeldustele, mis väljenduvad aruandes.

Aruande lõpliku variandi koostamisel arvestati kooli kommentaare. Komisjon esitas lõpparuande EKKAle tähtaegselt 13.11.2019.

2. Üldosa

Kooli kontaktandmed:

koolijuhhi nimi Haana Zuba-Reinsalu
kooli aadress Luua küla, Jõgeva vald, 49203
telefon 77 62 111
e-post info@luua.ee
koduleht www.luua.ee
hindamise korralduse kontaktisik: Haana Zuba-Reinsalu, +372 51 15399, e-post haana@luua.ee

Kooli eripära, missioon, visioon, väärtused, arengukava peamised eesmärgid.

MISSIOON - pakkuda elukestvat õpet looduskeskkonda väärtustavateks asjatundjateks kujunemisel, olles usaldusväärne partner õppijale ja tööturule.

VISIOON - Luua Metsanduskool on jätkusuutlik, kaasaegne ja rahvusvaheliselt tuntud kutseõppeasutus, kus õpe toimub metsanduse, maastikuehituse ja loodusturismi valdkonnas.

Kooli põhiväärtused on:

USALDUS on otsus valitule kindlaks jääda. Mis tähendab, et ma julgen eksida ja vigadest õppida ning järgin kokkuleppeid. 6

VABADUS on tunnetuslik seisund, mis võimaldab väljendada oma arvamust ja tegutseda loovalt. Mis tähendab, et ma avaldan arvamust ja arvestan teistega, kasutan loovust eesmärgini jõudmiseks ning valin kooli arengusse panustamise.

VASTUTUS on võime otsustada ning elada tulemuste ja tagajärgedega. Mis tähendab, et ma julgen otsustada, mõistan oma rolli ning kasutan oma tugevusi ja arvestan oma nõrkustega.

EMPAATIA on võime mõista kõike elavat. Mis tähendab, et ma märkan ja hoolin, olen positiivne ja mõistan teiste vajadusi.

Kooli arengukava 2016-20 üldeesmärgiks on pakkuda **tööturu vajadustele vastavas mahus ja vastava struktuuriga metsandus- ja loodusvaldkonna õpet**, mille täitmiseks on püstitatud neli strateegilist alaeesmärki:

1. Metsamasina- ja metsamajandusõpe (metsanduse õppekavarühm) tagab ettevõtetele vajaliku kompetentsiga tööjõu ning arvestab sektori suurenevat vajadust.
2. Maastikuehituseõpe (aianduse õppekavarühm) tagab ettevõtetele vajaliku kompetentsiga tööjõu ning koostöö aiandussektori esindajatega aitab kaasa sektori arengule.
3. Loodusturismiõpe (reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühm) tagab tööturule vajaliku kompetentsiga tööjõu ning aitab kaasa Eesti looduse tutvustamisele.
4. Tugitegevuste arendamine lähtub jätkusuutliku (säästva) arengu põhimõtetest ning toetab põhitegevusvaldkonda.

- Hinnatavad õppekavarühmad, ülevaade analüüsitavaatest õppekavadest (kvalifikatsioonitase, õppekava kood EHISes, maht (EKAP), rakendamise aasta, õppevormid, link õppekavale ja moodulite rakenduskavadele, õppekava juht) ja õppekavade õppijatest.

3. Metsanduse ning reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmade analüüs hindamisvaldkondade lõikes

Hindamisvaldkonnad on:

- õppekavad ja õppekavaarendus,
- õppimine ja õpetamine,
- õpetajad.

3.1 Õppekavad ja õppekavaarendus

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavaarendus on eesmärgistatud, süsteemne ja juhitud; õppekavasid koostatakse ja arendatakse arvestades õppijate ja tööturu koolitusvajadust;
2. Õppekavade moodulite rakenduskavades on õpe kavandatud arvestades õppijate eripäraga, õppesisu ja -meetodid ning hindamiskriteeriumid ja -meetodid toetavad õppijate õpiväljundite saavutamisel ja võtmepädevuste arendamisel.

Ülevaade hinnatavatest õppekavadest

Tabel 1. Ülevaade metsanduse õppekavarühma õppekavadest

	Õppekava	Kood EHISEs	Maht (EKAP)	Rakenduse aasta	Õppevormid
1	Arborist , 410 - kutseõpe põhihariduse baasil	85258	90	2009	töökohapõhine, mittestatsionaarne
2	Arborist , 442 - neljanda taseme kutseõpe esmaõpe	131657	90	2013	töökohapõhine, mittestatsionaarne
3	Meisterarborist (osakutse puittaimede hindaja), 453, 5. taseme kutseõpe jätkuõpe	141417	60	2015	mittestatsionaarne
4	Metsamajandus (metsur) , 410 - kutseõpe põhihariduse baasil	85074	60	2009	statsionaarne
5	Metsandus , 412 - kutseõpe keskhariduse baasil	85504	150	2009	statsionaarne
6	Metsamajandus , 411 - kutsekeskharidusõpe	85536	210	2009	statsionaarne
7	Metsamajandus , 410 - kutseõpe põhihariduse baasil	110408	150	2009	statsionaarne
8	Metsakasvatust , 431 - kolmanda taseme kutseõpe	130518	60	2013	statsionaarne, mittestatsionaarne

9	Metsur , 442 – 4. taseme kutseõppe esmaõpe	130537	120	2013	statsioonarne, mittestatsioonarne
10	Metsur , 441 - neljanda taseme kutseõppe esmaõpe (kutsekeskharidusõpe)	132917	180	2013	statsioonarne
11	Metsanduse spetsialist , 453 - viienda taseme kutseõppe jätkuõpe	135025	60	2015	mittestatsioonarne
12	Raietööline , 421 – teise taseme kutseõpe	135023	15	2015	statsioonarne, mittestatsioonarne
13	Metsamasinate juhtimine , 410 - kutseõpe põhihariduse baasil	85423	120	2009	statsioonarne
14	Metsamasinate juhtimine , 411 – kutsekeskharidusõpe	85424	180	2009	statsioonarne
15	Metsamasinate juhtimine (forvarderioperaator) , 412 - kutseõpe keskhariduse baasil	85435	60	2009	töökohapõhine
16	Metsamasinate juhtimine (harvesterioperaator) , 412 - kutseõpe keskhariduse baasil	116059	60	2012	töökohapõhine
17	Forvarderioperaator , 442 - neljanda taseme kutseõppe esmaõpe	130497	120	2013	statsioonarne, töökohapõhine
18	Harvesterioperaator , 442 - neljanda taseme kutseõppe esmaõpe	130517	120	2013	statsioonarne, töökohapõhine
19	Forvarderioperaator , 441 - neljanda taseme kutseõppe esmaõpe (kutsekeskh õpe)	132937	180	2013	statsioonarne
20	Harvesterioperaator , 441 - neljanda taseme kutseõppe esmaõpe (kutsekeskh õpe)	132957	180	2013	statsioonarne

Kooli eneseanalüüsi aruandes on metsanduse õppekavarühm jaotatud kolmeks õppekavade grupiks - arboristi, metsanduse ja metsamasinate juhtimise õppekavade grupid, kuhu kuuluvad sarnased õppekavad.

Tabel 2. Ülevaade reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma õppekavadest

Õppekava	Kood EHISEs	Maht (EKAP)	Rakenduse aasta	Õppevormid
----------	-------------	-------------	-----------------	------------

1	Loodusturismi korraldus, spetsialiseerumisega retkejuhtimisele, 412 - kutseõpe keskhariduse baasil	84492	120	2008	mittestatsionaarne
2	Matkajuht, 442 - neljanda taseme kutseõppe esmaõpe	141790	120	2015	mittestatsionaarne

Analüüs

Õppekavaarendus Luua Metsanduskoolis (Luua MK) lähtub üleriigilistest suundadest (sh OSKA raportitest) ja valdkonna kutsestandarditest, samuti õppijate, õpetajate ning praktikaettevõtete tagasisidest. OSKA metsanduse- ja puidutööstuse valdkonna raporti põhjal püsib Eestis vajadus praktilise ettevalmistusega metsanduse spetsialistide järele, arboristi ning metsamasina- ja metsaveokijuhtide vajadus suureneb. Raporti alusel tuleb arvestada loodusturismi kui majandusharu, mille eelduseks on kvaliteetse teenuse osutamine.

Metsanduse ning reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmade arenduseesmärgid õppekavadele olid aruande perioodil järgmised:

- Õppekavade arendamine on pidev, analüüsitud ja juhitud protsess.
- Uute õppekavade väljatöötamine või õppekavadesse muudatuste tegemine vastavalt kutsestandardite muutumisele koostöös tööandjate organisatsioonidega, nende rakendamine ja tagasisidestamine.
- Täiendusõppe õppekavade loomine ja õppe pakkumine erinevatele sihtgruppidele.
- Õppekavade rakendamist toetava õppekorralduse tagamine ning õppijate kõrge rahulolu.

Kool on oma eesmärgid täitnud. Õppekava arendamist juhivad õppekavahoidja, arendus on pidev ning protsessi on kaasatud eksperdid, tööandjad ning õppekavaga seotud õpetajad, samuti õppijad, kelle tagasiside alusel viiakse sisse muudatusi õppekavasse ja moodulite rakenduskavadesse.

Õppekavaarenduse üheks ajendiks on kutsestandardite uuendused. Näiteks arboristi kutsestandardit uuendati 2018. a, kusjuures tekkis uus osakutse – tõstukil töötav arborist. Sellest lähtudes uuendas kool arboristi 4. taseme õppekava ja plaanib muudatusi, mis võimaldaksid õppijal kool lõpetada tõstukil töötava arboristi osakutsega. Samuti plaanib kool luua arboristi maatugi, 3. taseme õppekava. Metsatehnik 4. tase ning metsamajanduse spetsialist 5. tase kutsestandardi uuendamise tulemusel töötati välja uued õppekavad. Mõlemasse õppekavasse viidi sisse muudatus – loodi eraldi praktikamoodul. Seni olid praktikad põhiõpingute sees, nii et kui õpilasel jäi praktika sooritamata, siis oli kogu mooduli hinne negatiivne. Muudatus võimaldab praktikat ja põhiõpinguid eraldi hinnata, ja õpilasel paremini oma õpiteed jälgida.

Kool pakub mitmel erialal nii mittestatsionaarset ja/või töökohapõhist õpet, kuna sihtrühmaks on töötavad täiskasvanud inimesed. Näiteks arboristi õppekava rakendatakse nii töökohapõhises kui ka mittestatsionaarses õppevormis. Töökohapõhises õppevormis õppijate arv on olulisel määral vähenenud, kuna enamikul õppima tulijatel ei ole erialast töökohta (arboristi amet ei ole sageli õppija põhitöökoht). Arboristi ja meisterarborist õppekavadel õppivate õpilaste arv on 2019. a kokku 49 õpilast, kellest ainult 5 on töökohapõhises õppes. Õppe kättesaadavuse eesmärgil alustati vastuvõttu ka mittestatsionaarses õppevormis, mis sobib täiskasvanud õppijatele, kes ei oma erialale vastavat

töökohta. Õppekavade koostamisel osalevad lisaks õppekava õpetajatele ka kutseandja, so Eesti Arboristide Ühingu, töömaailma ning õpilaste esindajad.

Metsakasvatuse 3.taseme õppekaval pakub kool nii statsionaarset kui mittestatsionaarset õpet. Statsionaarsesse õppesse soovijaid sama hästi kui pole, sest sihtrühm on täiskasvanud õppijad (peamiselt erametsaomanikud ja ettevõtjad), kes eelistavad mittestatsionaarset õppevormi.

Kuni 2013. aastani toimus metsamasinaõpe statsionaarses õppevormis. Peale metsanduse riikliku õppekava väljatöötamist alustati LMKs eraldi õppekavadega nii 4. taseme kutse- kui kutsekeskharidusõppes harvesterioperaatori ja forvarderioperaatori erialadel. Nüüdsest said statsionaarsesse õppesse tulla nii põhikooli- kui gümnaasiumilõpetajad. Töökohapõhises õppevormis õpitakse samade õppekavade alusel, kuid need õppekavad on kohandatud lühema õppeajaga, kuna suuremahuliste praktikate sooritamiseks rakendatakse töökohal VÕTAt. Suure praktiliste tööde ja praktikamahtude tõttu pole metsamasinate juhtimist võimalik mittestatsionaarses õppevormis õppida. Kogu õppekaval õppijate arvust umbes ¼ moodustavad töökohapõhises õppes õppijad, kusjuures väljalangevus nende seas 2018.a. oli 45% (aastate keskmine 22%).

Metsakasvataja, metsuri ja metsandusspetsialisti õppekavadel on oluliselt vähenenud statsionaarse ning suurenenud mittestatsionaarse õppevormi õpilaste arvud. Õppima tulevad juba erialal töötavad inimesed, kuid ka erametsaomanikud. Töökohapõhise õppevormis õpet käesoleval hetkel ei toimu, sest puudub nõudlus, kuna raie teenuse pakkujad on ise ettevõtjad ning neile sobib mittestatsionaarne õppevorm paremini.

Kool plaanib ka täiesti uute õppekavade loomist. Koos Eesti Jahinduse Seltsiga töötatakse jahindusalase kutsesüsteemi loomisel ning jahinduse tasemeõppe õppekava loomisel. Samuti plaanib kool metsaväljaveo autojuhi 4. taseme jätkuõppe ühisõppekava väljaarendamist koostöös Viljandi KÕKga ja vastava täiendusõppe õppekava rakendamist.

Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmas oli koolil eesmärk arendada matkajuht 4.tase ja vanem-matkajuht 5.tase õppekavad. Huvi matkajuhi õppekava vastu on väga suur, kuid riiklik koolitustellimus alusel kohti vähe. 5. taseme õppekava pole siiski arendatud, kuna riiklik koolitustellimus on olnud väike. Kooli eesmärk jätkuõppekava koostamiseks ja rakendamiseks jääb püsima.

Õppekavades on nõutavas mahus valikõpinguid. Metsanduse õppekavarühma valikõpingute nimekiri ja nende mahud on ühtlustatud eesmärgiga ülekoolliselt õppetööd efektiivsemalt korraldada. Õpilased saavad lähtuda oma huvidest ja vajadustest. Näiteks on arboristi õppekavas valikpraktika, kus õpilane saab valida praktikateema lähtuvalt oma huvidest ja vajadustest: puukoolitööd, põlispuude majandamine jt. See kehtib ka töökohapõhise õppe kohta. Uues metsamajanduse spetsialisti õppekavas on loodud võimalus spetsialiseerumisele läbi valikainete, nt valikaine metsakorraldus annab ettevalmistuse metsakorraldaja eksamiks.

Üheks olulisemaks muudatuseks on B- ja T-kategooria sõidukiõppe sisseviimine valikainete nimekirja, mis tulenes ettevõtete tagasisidest ning vajadusest tagada õpilaste liikumisvõimalused raielangile.

Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma matkajuhi õppekaval on valikõpingud pakutud välja selliselt, et õppekava oleks võimalikult laialt valdkonda haarav. Õppijatel on võimalik valida valikõpinguna muuhulgas neile sobiv ja huvipakkuv matkaliik (tõukekelgumatkad, veematkad, rattamatkad jne) mõne kooli koostööpartneriks oleva matkadele spetsialiseerunud loodusturismi

ettevõtete (RMK, Loodusturism OÜ, 7 Versta, 360 Kraadi jt) juures. Need ettevõtted on nii valikaine läbiviija kui ka praktikaettevõtte rollis. Valikainet saab ettevõttes läbida ka individuaalselt, mitte tingimata grupina.

Täienduskoolituse õppekavade koostamisel ja rakendamisel on olulisel kohal säästva metsamajanduse, raietööde ohutuse ning IKT võimaluste kasutamise teemad, samuti on metsakasvatuse ning –halduse kursusi korraldatud üle Eesti. Koolil on täiendusõppe kursuste pakkumiseks metsanduse erialadel konkreetsed plaanid, mis lähtuvad töömaailma vajadustest, nt töötavate kutseta metsamasinaoperaatorite kvalifikatsiooni tõstmine; ka arboristi erialal põlispuude hooldamine, kutse taotlemise ja taastõendamise eksamikis ettevalmistavad koolitused jne. Metsanduse valdkonnas on kool väga aktiivne täiendusõppe pakkuja. Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmas on täiendusõpet pakutud vähe.

Õppekavade rakenduskavad koostatakse õppekavahoidja ja mooduli vastutaja eestvedamisel koostöös kõigi mooduli õpetajatega. Ka praktikaettevõtete esindajad on kaasatud protsessi, mida kinnitasid vestlustel nii kool kui ettevõtete esindajad. Õpiväljundite, õppesisu ja –meetodite ning hindamiskriteeriumide ja –meetodite kooskõla on planeeritud rakenduskavades. Kooli eneseanalüüsi aruandes ja moodulite rakenduskavades on näha, et praktilise iseloomuga õpiväljundi saavutamiseks kasutatakse praktilisi õppemeetodeid ja hindamismeetodiks on nt praktiline töö koos eneseanalüüsiga. Moodulite rakenduskavade parendamine on pidev protsess. Õppekavahoidjate eestvedamisel viiakse kord aastas läbi arenduskoosolek, kuhu on kaasatud nii kooli õpetajad kui ka õppega seotud tööandjad (ka potentsiaalsed).

Praktikakohtadelt ja õpilastelt kogutakse tagasisidet, mida analüüsitakse ning kavandatakse parendustegevused. Õpilaste tagasiside põhjal on nt metsamasinate juhtide puhul tulnud välja, et on vaja senisest enam läbi viia praktilisi vaatlusi ja harjutusi ümarsortimendi määramiseks. Matkajuhi õppekava õpilased on teinud mitmeid muudatusettepanekuid, mida on ka arvestatud, nt on muudetud moodulite järjestust loogilisemaks (esinemistehnika teisele õppeaastale jms). Õpilaste tagasiside põhjal on muudetud teemade mahtusid, nt vähendatud seal, kus jääb õpetajatel aega üle ning tõstetud kontaktundide mahtu teemades, kus on vajalik praktiline õpe ja oskuste omandamine looduses (nt looduse vahendamise metoodika).

Moodulite rakenduskavade koostamisel arvestatakse õppijate eripäraga. Täiskasvanud ja erialal töötavate inimeste puhul näiteks on iseseisva töö ülesanded rakendusliku iseloomuga, tööelu kaasuste põhised (hinnapakumiste tegemine jms). Praktilisest vajadusest lähtuvad ka nt arboristi eriala (valdavalt erialal töötavad õppijad) lõputöö teemad, nt istutuse kvaliteedi analüüs. Metsanduse õppekavarühma metsakasvatuse tase 3 ja metsuri tase 4 õppekavade vahel on loodud ühisosa, mis loob võimaluse õppekavade vahetamiseks õppeperioodil.

Järeldused

- **Tugevused**
- Töö õppekavade arendamisel on süsteemne ja lähtub tööturu vajadustest.
- Arendustegevusse on kaasatud kõik õpetajad (ka praktikud), õppijad ja tööandjad.
- Metsanduse õppekavarühma õppekavades on suurenenud valikõpingute hulk, mis annab õppijatele täiendavaid võimalusi teha valikuid vajadustest ja oma huvidest lähtuvalt ning metsamajanduse spetsialisti õppekaval spetsialiseerumiseks metsakorraldusele.

- Metsanduse õppekavarühma metsakasvatuse tase 3 ja metsuri tase 4 õppekavade vahel on loodud ühisosa, mis loob võimaluse õppekavade vahetamiseks õppeperioodil.
- Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma matkajuhi õppekaval tehakse koostööd matkadele spetsialiseerunud loodusturismi ettevõtete ja kes on nii valikaine läbiviijad kui ka praktikaettevõtted, mis teeb õppe sisukamaks, paindlikumaks ja suurendab valikuid.
- **Parendusvaldkonnad ja soovitused**
- Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmas on täienduskoolituste pakkumine tagasihoidlik. Komisjon soovib pakkuda loodusturismi valdkonnas rohkem täiendusõppe kursuseid, sihtrühmaks turismi valdkonnas tegutsevad väikeettevõtjad. Komisjon soovib lähtuvalt õppijate sihtrühmast kaaluda ka matkajuhi õppekava pakkumist täienduskoolitusena.

3.2 Õppimine ja õpetamine

Hindamiskriteeriumid

1. Õppijate erialavalik on toetatud;
2. Õpikeskkond, sh materjalid, vahendid ja tehnika toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
3. Õppekorraldus, sh praktilise töö ja praktika korraldus lähtub õppijate ja õppevormide eripärast ja toetab õppijat õpiväljundite saavutamisel;
4. Õppesisu, -metoodika ja hindamine, sh praktilisel töö ja praktilal lähtub õpiväljunditest;
5. Õppijate toetamiseks on loodud tugiteenused ja need on õppijatele kättesaadavad.

Analüüs

ÕPPIJATE ERIALAVALIKU TOETAMINE

Potentsiaalsete õppijate teavitamine õppimisvõimalustest toimub mõlemas hinnatavas õppekavarühmas vastavalt 2017.a koostatud Luua Metsanduskooli kommunikatsioonistrateegiale. Strateegias on seatud eesmärgid, määratletud välised ja sisemised sihtrühmad, sõnastatud nn põhisõnumid ning toetatavad sõnumid, mida kasutatakse õppimisvõimaluste tutvustamisel erinevatele sihtrühmadele. Näiteks sihtrühm täiskasvanud õppija: *Metsandussektor on suurepärase koht eneseteostuseks, tule õpi Luua Metsanduskoolis ja kasvõi töö kõrvalt*. Kirjeldatud on tegevusi, mis katavad kogu kvaliteedi tagamise protsessi: kommunikatsiooni planeerimise, rakendamise, ülevaatuse ja parendustegevuste kavandamise. 2019.a loodi kooli turundamise ja kommunikatsiooniüksus.

Oluliseks turunduskanaliks on kooli kodulehekülj, mille uus kujundus valmis 2019.a, aga ka sotsiaalmeedia kanalid ja nn traditsioonilised tegevused, nt lahtiste uste päevad, otsepostituse listid tööandjate teavitamiseks, messidel osalemine. Õppimisvõimalusi tutvustatakse ka metsandusettevõtete kodulehtedel. Suurt rõhku pannakse nn soovituseturundusele. Paljud õpilased, samuti tööandjad, kellega komisjon vestles, ütlesid, et on soovitanud Luua kooli oma tuttavatele ja sõpradele. Õppima asumiseks vajalik info on kooli veebilehel väga hästi struktureeritud, puudub vaid info hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste õppimisvõimaluste kohta. Arvestades HEV õppijate osakaalu suurenemist põhikooli lõpetanute hulgas ja et raietöoline tase 2 õppekava on metsanduse õppekavarühmal olemas, oleks info vajalik.

Kutsekeskharidusõppesse tulijate valmisolek õppe alustamiseks tehakse kindlaks vastuvõtuvestluse käigus, mille eel tuleb õpilaskandidaadil täita enesekohane ankeet. Mittestatsionaarses ja

töökohapõhises õppes hinnatakse valmisolekut õppeks üldiselt vastuvõtutestide ja motivatsiooniküsimustikuga, mis võimaldab välja selgitada õppimisest huvitatud õpilaskandidaadid. Metsanduse õppekavarühma metsakasvatuse ja arboristi erialadel mittestatsionaarses ning töökohapõhises õppes hinnatakse kandidaadi motivatsiooni ja erialaga seotud üldteadmisi erialase testiga. 2017.aastast loobuti üldteadmiste testist metsuri erialale kandideerijatele, sest õppekohtade piisavuse ning madala huvi tõttu on võimalus õppima võtta kõik soovijad. Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma matkajuhi eriala kandidaatide puhul hinnatakse esseea motivatsiooni erialal õppima asumiseks ning testiga üldteadmisi. Metsamajanduse spetsialisti ja puittaimede hindaja erialale (5.tase) kandideerimisel hinnatakse spetsiifilisi erialaseid teadmisi, kuna tegemist on jätkuõppega. Forvarderi- ja harvesterioperaatori erialade töökohapõhisesse õppevormi kandideerijatel on nõutud vähemalt aastane töökogemus erialal.

Vaatomata läbimõeldud turundustegevusele ning vastuvõtu protsessile ei täitu kõik õpperühmad ning nii koolipõhises statsionaarses kui ka mittestatsionaarses õppes õppijad langevad välja valesti valitud eriala tõttu. Vestluses märkisid tugitöötajad, et mittestatsionaarsesse õppesse astuvaltel täiskasvanud õppijate ettekujutus tasemeõppes õppimisest põhineb sageli täienduskoolitusel osalemise kogemusel ja ongi ebarealistlik. Parendustegevustena on mõlemas õppekavarühmas kavandatud vastuvõtuvestluste (individuaalne või rühmavestlus) rakendamine 3. ja 4. taseme mittestatsionaarses ja töökohapõhises õppes, nt arboristi, metsuri, metsakasvataja õppekavadel senise vastuvõtutesti asemel, et koos õppenõustamisega valmistada õppija paremini ette eelseisvateks õpinguteks. Komisjoni hinnangul on kooli plaan sisse viia vastuvõtuvestlused ja siduda õppenõustamisega asjakohane.

Pärast õppima asumist toimub toetamine karjääri planeerimise ja ettevõtluse aluste mooduli raames, nt arutatakse arboristi ja puittaimede hindaja arenguvõimalusi valitud erialal. Kutsekeskhariduse õppekavadel õppijatele korraldatakse esimesel koolinädalal erialavalikut toetavaid üritusi, näiteks ekskursioon RMK Sagadi Metsamuuseumi. Metsanduse eriala noorte erialavalikut toetas osalemine ettevõtlusõppe projektis, mille raames loodi õpilasfirmad. Erialavalikut toetavad iga-aastased koolipõhise statsionaarse ja mittestatsionaarse õppe õppijate praktikaseminarid, kus õpilased kohtuvad praktikakohti pakkuvate ettevõtjatega. Kursusejuhendaja viivad kutsekeskhariduse õppekavadel õppivate õpilastega regulaarselt läbi arenguveestlusi, mille üheks osaks on erialavalikut puudutavad küsimused.

HTM määrus „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu kord“, mille alusel on kehtestatud õppekorralduseeskirja lisa 3 vastuvõtu tingimused ja kord on kehtetu alates 1.septembrist 2018.a. Näiteks ei ole kehtivas määruuses nõuet, et välismaalasest sisseastuja peab esitama dokumendi alalise elamisloa kohta. Kooli õppekorralduseeskirja lisa 3 tuleb viia vastavusse kehtiva määrusega.

ÕPIKESKKOND, SH MATERJALID, VAHENDID JA TEHNIKA

Metsanduse ning reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmades sisaldas kooli õpikeskkonda puudutav eesmärk aruandeperioodil nii kaasaegsust, turvalisust, kui ka sotsiaalse suhtluse toetamist, mis aitab kaasa õpiväljundite saavutamisele.

Metsanduse valdkonnas on kool oluliselt panustanud õpikeskkonna kaasajastamisse, näiteks on loodud masinõppe simulaatorite õppeklass, lisaks on soetatud uusi harvestere ja forvardereid ning arendatud võsa- ja kettsaagide klassi ning saagide diagnostika- ja hooldusvahendite stendi. Metsamasinate õppebaas, tehnika ning vahendid on vajadusel kasutusel ka kõikide teiste erialade õpetamisel. Ristkasutusel on instruktorete transpordivahendid ja tööriistad, samuti kõik õppeklassid.

Käesoleval aastal on alustatud harvesteride ja forvarderide tehniliste õppevahendite soetamist – harvesteri löikepea ja mootori läbilõige on juba olemas. Tehniliste õppevahendite soetamisel tehakse koostööd metsamasinate tootjatega ning läbilõigete tegemisel Tartu Kutsehariduskeskusega. Kavandatakse metsamasinate ja saagide praktikahoone laiendamist.

Arvestatakse ka ettevõtete tagasisidega, et vastata töömaailma vajadustele. Näiteks tuli ettevõtelt metsamasinate erialadel tagasiside, et õpilastel on vähesed oskused masinate remondi ja hoolduse läbiviimiseks. Sellest tulenevalt on järgmisel õppeaastal plaanis hankida juurde õppevahendeid, et õpilased saaksid rohkem remondi ja hoolduse kogemusi.

Kooli praktilise õppebaasi moodustavad kaks metskonda (Luual ja Tihemetsas) kokku 9000 ha. Kooli metskond omab säästva metsanduse standardit PEFC, mis näitab, et metsa majandatakse, sh praktikaid tehakse keskkonnasäästlikult. Vestlusest kooli esindajatega selgus, et Tihemetsa metskond tuli Luua MK kasutusse hiljuti, seal on olemas väga korralikud tingimused praktiliseks väljaõppeks välitingimustes, kuid töö käib sobiva õppeklassi ning majutus-toitlustusvõimaluste otsimiseks lähipiirkonnas. Arboristidel on heaks õppebaasiks Luua mõisapark ja arboretum.

Koolil on matkajuhi õppeks piisavalt vahendeid: telgid, magamiskotid, priimused jne. Suuremaid matkavahendeid (kanuud, süstad, tõukekelgid jms) saadakse koostööpartneritelt koos spetsiifilise õppeteenuse sisseostmisega. Praktiliste väljasõitude jaoks maastikele kasutatakse kooli enda busse. Kuna õppetöö toimub enamasti looduses, siis on tagatud õpilastele sauna, pesumasina ja riiete kuivatamise ruumide kasutamine.

Väga oluline mõlemal õppekavarühmal on tööohutus. Paljudesse õppeainetesse on integreeritud tööohutuse õpetamine, kõigile õppijatele antakse personaalsed isikukaitsevahendid, tehakse elukindlustused ning puugivastased vaktsiinid. Puudel ronimiseks on spetsiaalne turvavarustus.

Õppematerjale hoitakse pilvekeskkondades, mis teeb materjalid kergesti kättesaadavaks. Õpilaste kasutada on kaasaegsed olme-, töö ja puhkeruumid. Õpilaste tagasisidest ja vestlusest nähtub, et õpilased on kooli õppe-, töö- ning olmetingimustega väga rahul.

Koolil on olemas konkreetne plaan õpikeskkonna arendamiseks. Uueks perioodiks plaanitakse välja ehitada hoiuruumid nii matkajuhtide matkavarustusele kui ka metsandusõppe erialade õppevahenditele, uuendada matkajuhtide õppeklass, metsamasinaõppe tingimuste parandamiseks ehitada ja sisustada praktikahoone laiendus, arboristide praktilise õppe tarvis ehitada välja ja sisustada ronimishall ja õppeklass. Plaanis on toodud konkreetsed vastutajad ja tähtajad.

Plaanis on luua Skype õppeklass, mida eriti on vaja mittestatsionaarse õppe puhul (nt matkajuhid), millega luuakse võimalus õppetöös osaleda ka mitte füüsiliselt kohal olles. Ruumi saaks kasutada ka koosolekute ja konverentside korraldamisel.

Luua MK töökohapõhise õppe rakendamise korrast tuleneb, et enne praktikalepingu sõlmimist hindavad kool ja ettevõtte koos töökohapõhise õppe rakendamise õppetingimusi, et veenduda ettevõtte valmisolekus täita õppekava ning tagada õpilase ohutus ja tervise kaitse. Hindamise käigus selgitatakse välja, millised õppekavas kirjeldatud õpiväljundid on omandatavad praktikakohas ja milliste omandamine tagatakse koolis.

ÕPPEKORRALDUS

Kooli eesmärk õppetöö korralduse osas aruandeperioodil oli metsanduse õppekavarühmas õppetöö alguse aja muutmine mittestatsionaarses õppevormis, et paremini arvestada looduse sesoonsusega ning pikendada praktikate aega suvede arvelt. Kool on oma eesmärgi täitnud ja teinud vastavad muudatused – õppetöö algab nt metsuri õppekaval septembri asemel novembris. Õppeaja muutmine on toonud häid tulemusi ka nt metsakasvatuse 3. taseme õppekaval, kus 2014-17 oli nõudlus väike ning grupid väikesed. Olukorra parandamiseks korraldati vastuvõtt hoopis 2019. a talvel ning õppima asus kahe grupi jagu õppijaid.

Metsamasinajuhtide erialadel oli kooli eesmärk praktiliste tööde korralduse tõhustamine ja individualiseerimine õppemetskonnas (paindlik korraldus, sh ajaperioodi muutmine, algus augustis). Ka selle eesmärgi on kool praeguseks täitnud – metsamasinajuhtide õpe viiakse suures osas läbi individuaalõppena või väikeste gruppidenä. Õpilased alustavad kooli praktilisi töid individuaalse

algõppega, peale mida koostab metsamasinaõppe koordinaator koostöös instruktoritega õpilastele praktikagraafikud tööks koolimetsas. Kuna metsamasinaid on vähem kui õpilasi, toimub praktika mitmes vahetuses.

Õppetöö on planeeritud ja korraldatud lähtuvalt õpiväljundite saavutamise vajadusest, moodulid ja teemad on loogilises ja eriala omandamist toetavas järjestuses, nt alustatakse üldoskuste omandamisega ning edasi liigutakse järjest spetsiifilisemate teemadega. Metsanduserialade õppe planeerimisel arvestab kool aastaajaga, puude fenoloogilise arengujärguga, nt metsanduse aluste mooduli (puuliigid, kasvukohatüübid jms) käigus omandatakse esmased teadmised metsast vegetatsiooniperioodil (kevad, sügis). Seevastu raietööde praktilised tööd on kavandatud sügisperioodil, mil tehnoloogia kahjustab kõige vähem pinnast.

Mittestatsionaarne ja töökohapõhine õpe koolis on korraldatud sessioonidena ning õppetöö toimub üldjuhul kolmel-neljal päeval kord kuus. Õppetöö graafiku koostamisel arvestatakse täiskasvanud õppija vajadustega ja õppesessioonide plaanid koostatakse võimalikult varakult, et õppijad saaksid oma aega planeerida, et ühitada õpinguid tööga. Õppekorralduse spetsialist koostab igaks õppesessiooniks tunniplaani, mis avaldatakse kooli kodulehel vähemalt kaks kuud enne sessiooni. Töökohapõhise õppe korraldus on kokku lepitud Luua Metsanduskooli töökohapõhise õppe rakendamise korras.

Kooli lõpetamiseks vajalikud eksamid planeeritakse koos kogu kooli õppetööga ning eksamite graafik on väljas kooli koduleheküljel. See kõik loob õppijale ja õpetajale oma töö mugava planeerimise võimalused.

Eneseanalüüsist nähtub, et õppekorraldus vaadatakse üle regulaarselt igal aastal õppekorralduse ning tugisüsteemide arenguseminaridel ja tehakse muudatusi vastavalt parendusvajadusele. Sealjuures vaadeldakse eraldi statsionaarset, mittestatsionaarset ja töökohapõhist õpet. Olulisemateks muudatusteks on statsionaarses õppes õppijate nõustamise ning individuaalse õppe rakendamise vajadustes kokku leppimine (sh tugispetsialisti ametkoha loomine) ning mittestatsionaarses õppes igale kursusele kursusejuhendaja ametikoha taasloomine, et parendada info liikumist jms.

Õppekorralduslik info jõuab õppijani läbi ÕISI, kooli kodulehe, kooli infostendide ning kursusejuhendaja tundide. Kooli kodulehe ülesehitus on läbimõeldud, loogiline ja kasutajasõbralik. Õpilased, pedagoogid ja ka praktika-ettevõtete esindajad kinnitasid vestlustel, et ennekõike kasutavad nad teabe saamiseks õppetöö, praktilise töö ja praktikate korralduse kohta kooli kodulehte. Ettevõttel on võimalus kodulehelt saata infot praktikantide saamiseks.

Töökohapõhise õppe korral on kokkulepped toodud *Luua Metsanduskooli töökohapõhise õppe rakendamise* korras, mille p 1.4 ütleb, et töökohapõhine õpe toimub nii koolis, kui ettevõttes. Praktikaettevõttes omandab õpilane õppekavas kirjeldatud õpiväljundid õpiülesandeid täites. Koolis toimub õpe kontaktõppe või iseseisva töö vormis, õppe ajal ei täida õpilane praktikaettevõtte poolseid tööülesandeid.

PRAKTILISE TÖÖ JA PRAKTIKAKORRALDUS

LMKi praktikasüsteem on kirjeldatud õppekorralduseeskirja praktikakorralduskavas. Koolil on väljakujunenud praktikaettevõtete võrgustik.

Õppe- ja praktikakorraldus on üles ehitatud loogiliselt: esmalt üldosa ja teoreetiline õpe, siis iga õppekava eripärast lähtuv praktika. Õpilastel on mitmekülgsed võimalused praktiseerimiseks, nende

kasutada on kaasaegne tehnika, mida jõudumööda uuendatakse. Stende ja simulaatoreid kasutatakse harjutamiseks enne, kui suurte masinatega metsa minnakse. Kooliküllastuse käigus kinnitasid õpilased, et tingimused ja vahendid praktilise töö ja praktika sooritamiseks on väga head. Metsamasinate erialade õpilased tõid vestlusel välja, et nad võiks saada ka kogemusi tööks metsas pimedal ajal.

Praktika sooritamiseks peab õpilane ise leidma praktikakoha kooli antud valikute hulgast või väljaspool seda. Matkajuhi õppekaval õppijate üheks väljalangemise põhjuseks on, et ei leita sobivat praktikakohta. Töökohapõhise õppe korral võib ettepaneku praktikaettevõtte valikuks teha õpilane, kool või praktikaettevõtte ise ja praktikakoha sobivust hindab kooli ekspertgrupp. Kool ja praktikaettevõtte hindavad koos praktikakoha sobivust õpiväljundite saavutamiseks. Hindamise käigus selgitatakse välja, millised õppekavas kirjeldatud õpiväljundid on omandatavad praktikakohas ja milliste omandamine tagatakse koolis.

Kui juhendajal puuduvad varasemad juhendamiskogemused või juhendajakoolitus, on ettevõttel õigus taotleda koolilt praktikajuhendaja väljaõpet ning koolil on kohustus seda juhendajale pakkuda. Kool peab praktikajuhendajate koolitamist väga oluliseks. Kool on loonud ka e-kursuse juhendajate koolituseks. Vestlustest ettevõtete esindajatega jäi kõlama, et tihe suhtlus praktikaettevõtete ja kooli vahel toimub ka praktikate välisel ajal. Töökohapõhise õppe korral on praktikajuhendaja koolitus ja tema toetamine kehtestatud Luua Metsanduskooli töökohapõhise õppe rakendamise korras.

Kool viib õppeaasta algul statsionaarse ja mittestatsionaarse õppe esmakursuslastele läbi praktika seminarid, kus osalevad ettevõtjad ja varem praktikal osalenud õppijad, et uued õpilased saaksid piisavalt infot eesootavate praktikate kohta.

Tööandjate tagasiside põhjal on ümber korraldatud nt masinaoperaatorite masinraie koolipraktika ja seotud see teooriaga: metsakasvatuse õpetaja õpetab koostöös instruktoritega metsas. Selline korraldus aitab õpilasel saada tervikpilti metsamajandamise protsessist.

Kogu praktika dokumentatsiooni on võimalik täita veebikeskkonnas. Praktikal tehtud tööde kohta täidab statsionaarsel õppel õppija elektroonilise praktikapäeviku, mis on kolmepoolselt jälgitav (praktikant, ettevõttepoolne juhendaja ja koolipoolne juhendaja). Kohtumisel selgus siiski, et kõik ettevõtted pole sellest võimalusest teadlikud. Samuti selgus, et ettevõttepoolne juhendaja ei saa teada, kuidas praktikandid ja kool nendega rahul on. Praktika tagasisidet peaks personaalselt andma ka praktikaettevõttele.

Lähtudes eelpool öeldust leiab hindamiskomisjon, et suhtlust õpilase, koolipoolse praktikajuhendaja ja ettevõttepoolse juhendaja vahel saab tõhustada. Oluline on, et kõik pooled annavad adekvaatse sisendi, annavad ja ka saavad tagasisidet.

Arboristide ja retkejuhtide praktikat on raskem korraldada, sest üldjuhul on tegu täiskasvanud õppijatega, kes õpivad töö ja pere kõrvalt. Praktikaettevõtete esindajad kinnitasid vestlusel, et ettevõtted teevad omalt poolt kõik, et praktika saaks sooritatud. Vajadusel saab arboristi ettevõttepraktikaid teha erinevates ettevõtetes, et saavutada kõik õpiväljundid.

Luua MK õpilastel on võimalik Erasmus+ programmi raames sooritada osa praktikatest soovi korral välismaal. Kooli kodulehel rubriigis "Õpirändega välismaale" on põhjalik selgitus, kes ja kuidas saab taotleda välispraktikale minemist. Välispraktikalt saadud kogemuste vahetamine toimub praktikaseminaril.

Vestlusel osalenud praktikaettevõtete esindajad olid Luua Metsanduskooli praktikakorraldusega ja õpilaste tasemega väga rahul. Nad soovivad oma tuttavatel õppida Luual, kuna seal on väga tugev

praktiline õpe. Tööandjaid motiveerib praktikate juhendamisel missioonitunne ja rõõm, et saavad koolile midagi tagasi anda (olles ise vilistlane). Mitmed ettevõtted on pannud välja stipendiume parimatele õppijatele.

2018. aastal omistati LMK-le märgis „Tunnustatud praktikasüsteemiga kool“, sest hindamiskomisjoni hinnangul Luua MK praktikasüsteem toetab õppekava õpiväljundite saavutamist ja õppijate arengut.

ÕPPESISU, METOODIKA ja HINDAMINE

Õpiväljundite, õppesisu ja –meetodite omavaheline kooskõla hindamiskriteeriumite ja -meetoditega on planeeritud rakenduskavades. Õppesisu osas on moodulid ja teemad loogilises järjestuses, oluline on lõimimine ja omavaheline seostamine. Näit. metsanduse õppekavarühmas metsamasinate õppekavadel ühendades ümarsortimendi ja puiduvarumise tehnoloogia moodulite tunnid metsamasinate praktiliste töödega; mõlema õppekavarühma õpilaste praktika aruande koostamine on lõimitud erialase eesti keele ning infotehnoloogiaga; reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma matkajuhi õppekaval on kõik liigiõppega seotud teemad nagu imetajad, linnud, taimed, seostatud matkamisega. Näiteks võrreldes kutsekeskhariduse õppekavadega samade erialade töökohapõhise õppe õppekavu, on üldõpingud enam lõimitud erialaõpingutega. Õpilastega vesteldes jäi kõlama positiivne hinnang õppetöö ja praktika loogilisele planeeringule.

Mittestatsionaarses ja töökohapõhises õppes on oluline osa iseseisvatel töödel. Rakenduskavades on kavandatud iseseisvate tööde ülesanded, hindamismeetodid ja –kriteeriumid, mis toetavad õpiväljundite saavutamist. Olulise tähtsusega on iseseisvate tööde tagasisidestamine, mis toimub seminari vormis või antakse seda igale õppijale individuaalselt meili teel. Õppijate ettepanekute põhjal muudeti sisu ja jagati ümber mahud, mille tulemusena vähenes iseseisvate tööde hulk, kuid need olid erinevaid teemasid enam siduvad. See võimaldas paremini õpiväljundite saavutamist ja õpetajate vahelist koostööd ka hindamisel.

Õppetöös on olulisel kohal tööohutus ja keskkonnahoid. Koolikülastuse käigus oli hindamiskomisjonil võimalik jälgida raielangil, kuidas instruktor juhendab harvesteri- ja forvarderiõppe õpilast masinast eemalt raadiosaatjaga. Selline töö korraldus tagab tööohutuse ja annab koheselt õppijale tagasisidet töö soorituse kohta. Tööohutuse ja keskkonnahoiu teemad on lõimitud õppetöösse ja kerkivad esile erinevas kontekstis. Matkajuhtidele õpetatakse meditsiiniabi andmist.

Õppetöös on suur rõhk praktiliste oskuste arendamisel. Paljud teoreetilised tunnid viiakse läbi metsas või kasutatakse praktilisi õppevahendeid (nt metsakahjustuste klassi õppevahendid).

Õppe läbiviimisel on oluliselt suurenenud infotehnoloogia võimaluste kasutamine - metsanduslikud programmid (Deskis, Lank.ee jms), simulaatorite õppeprogrammid, droonide ja videotehnika (GoPro) jne. Näiteks harvesteri- ja forvarderiõppes kasutatakse õppes ja hindamisel simulaatorite rakendustarkvarasid. Töökohapõhised õppijad saavad rakendustarkvarasid ja simulaatoreid kasutada koolinädalatel. Õppijatele püstitatakse simulaatorisse ülesanded, mille lahendamise kvaliteeti hindab rakendustarkvara.

Kasutusel on veebipõhine õpe. E-õppe päevade ja nädalate korraldamisega alustas kool kaks aastat tagasi ja neid on toimunud viis korda. Kaasatud on kõik õppijad ja õpetajad. E-õppe nädala käigus lahendavad õpilased individuaalseid ülesandeid. Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmas läbitakse suures osas e-keskkondades teemad, mis selleks sobivad, nt informaatika, asjaajamine jt. On muudetud kontakttundide mahtusid teemades, kus on välja töötatud e-materjalid.

Kool näeb ühe parendusena ette e-õppe senisest suuremat kasutamist, et muuta õpe õppijate jaoks paindlikumaks. Mõlemas õppekavarühmas plaanitakse e-õppematerjalide loomist Moodlesse ja/või e-kursustena.

Õpiväljundite saavutamise hindamisel rakendatakse hindamismeetodina sageli seminari vormi, mis toetab võtmepädevuste omandamist. Töökohapõhisel õppel on hindajaks ettevõttepoolne otsene juhendaja, kes annab õpilasele praktika käigus tagasisidet ja koostab praktika lõpphinnangu. Kooli rolliks on selgitada õppijale õpiväljundeid ja hindamise põhimõtteid. Õpetajapoolse hindamise ja vastastikhindamise kõrval tähtsustatakse järjest enam õppijate enesehindamist. Harvesteri- ja forvarderiõppe puhul, kus õpe nt praktilistes langetamise ja kokkuveo tundides on individuaalne, antakse ka tagasisidet ja hinnanguid individuaalselt. Praktikate hindamine on mitmeeristav. Eesmärgiks on suurendada kujundava hindamise osatähtsust, andes õppijale tagasisidet tema saavutuste ja arenguvõimaluste kohta. Praktikajuhendajate koolituses selgitatakse ettevõtetepoolsetele praktikajuhendajatele kujundava hindamise olulisust ja põhimõtteid (ka töökohapõhises õppes).

Praktika lõpeb alati kokkuvõtva seminariga, kus õpilane tutvustab praktilal tehtut. Hindamisel on olulisteks dokumentideks praktikapäevik, praktikaaruanne ja tagasiside. Praktikaaruande koostamine on lõimitud teiste ainetega (eesti keel, arvutiõpe jne). Koolipõhises statsionaarses õppes õppijate korral kasutatakse praktika hindamisel 360° tagasisidet, kus hindajateks on õppija, juhendaja ja kolleeg praktikavõttes. Saadud hinnangute alusel saab iga õppija individuaalse raporti, mille põhjal toimub vestlus vastava ettevalmistuse saanud hindajaga. Vestluse käigus antakse hinnang eesmärkide saavutamisele ja planeeritakse järgmise perioodi eesmärgid. Kogu praktikaprotsess sh hindamine toetab õpiväljundite saavutamist ja õpilase arengut.

Vestluses tööandjatega selgus, et mõnikord tuleb arboristi praktilal ette olukordi, kus praktikapäevikus ettenähtud ülesannete hulk on sedavõrd suur, et ajaline ressurss ei võimalda seda läbida. Komisjon leiab, et sellest tulenevalt on vaja üle vaadata õpiväljundite maht praktilal.

Iga õppeaine või teema lõpus tuleb õppijatel täita tagasiside küsimustik õppimise ja õpetamise kohta. Õpilased annavad hinnangu nt selle kohta, kas õpiväljundite sõnastus oli selge ja arusaadav, hindamiskriteeriumid olid arusaadavad ja teada ning õppe sisu oli arusaadav. Õpilaste hinnangud ja nende rahulolu õppega on kõrged.

Õpiväljundite saavutatust hinnatakse kutseksamite käigus. Õppijatel on võimalus valida valikaine, mis valmistab neid ette kutsevõistlusteks. Kutsevõistlusteks ettevalmistumiseks korraldatakse treeninglaagreid.

Matkajuhi õppekaval toimub kooli lõpetamine praktilise lõpueksamiga, kuna erialal ei ole kutseeksamit. Lõpueksami käigus peab õppija loosi teel saadud teemal tegema loodusmatka. Hinnatakse õpiväljundite saavutamist - kooli lõpetanud õppijal on vajalikud teadmised, oskused, ja hoiakud töötamiseks matkajuhina. Lõpueksami komisjon annab tagasisidet õpilasele individuaalselt.

Varasema õpi- ja töökogemuse arvestamiseks on koolis olemas VÕTA kord. Enam kasutatakse VÕTAt töökohapõhises- ja mittestatsionaarses õppes praktika arvestamiseks, kuna paljudel õppijatel on erialase töö kogemus. VÕTA kasutamisel on olulised saavutatud õpiväljundid.

ÕPPIJA TOETAMINE

Õppijate toetus- ja nõustamissüsteemi tegevust koordineerib tugirühm, mille tööd juhib õppekorralduse juht. Õppekorralduseeskiri sätestab koolijuhi, kursusejuhataja, tugispetsialisti, õpetaja, praktika koordinaatori, õpilaskodu töötaja, huvijuhi, treeneri, raamatukoguhoidja, söökla personali, kooliõe ja õppekava hoidja ülesanded/vastutuse õppijate toetamisel. Süsteemi eesmärgiks

on õppijate toetamine olme-, sotsiaal- ja psühholoogiliste probleemidega toimetulemisel, vaba aja sisustamisel ja õppetöös tekkivate raskuste ennetamine ning erilahenduste leidmine.

Kutsekeskhariduse õppekavadele õppima asuda soovivate õppijate hariduslikud erivajadused (nt püsivad õpiraskused) ja põhikoolis rakendatud tugimeetmed selgitatakse välja vastuvõtu käigus. Hariduslike erivajadustega õpilaste toetamine toimub kursusejuhataja, õpetajate ja tugispetsialisti koostöös. Tugispetsialist nõustab õpetajaid nt sobivate hindamismeetodite valikul, nt hindamisülesande andmine osade kaupa. Õpilasi suunatakse vajadusel täiendavatele konsultatsioonidele. Tugipersonal ja kursusejuhataja hindasid vestlusel õpetajate valmisolekut ja tegevust õpilaste toetamisel heaks. Õppekavahoidjate, juhtkonna ja õpetajate arvates võiks õpetajate valmidus HEV õppijate õpetamiseks olla parem. Kool pöörab tähelepanu HEV-õpilaste kaasamisele õppetöösse (Eneseanalüüs lk 18).

Statsionaarses koolipõhises õppes kutsekeskhariduse õppekavadel õppijate esmaseks ja kõige olulisemaks nõustajaks on kursusejuhataja. Mittestatsionaarses ning statsionaarses töökohapõhises õppes õppijatel on alates käesolevast õppeaastast igal õppegrupil oma kursusejuhataja, kelleks võib olla nii õpetaja kui ka õppekavahoidja. See on üks kooli ellu viidud parendustegevustest, mille abil püütakse parendada info liikumist ning vähendada väljalangevust. Kursusejuhataja tunnid kajastuvad tunniplaanis (see oli ka parendus).

Õpilaskodus arendatakse statsionaarses õppes õppivate õpilaste oskusi iseseisvalt toimetulekuks, sh ka õpetatakse koristama ja süüa tegema. Korrarikujatega vesteldakse, kokkuleppel õppijaga rakendatakse üldkasulikku tööd. Statsionaarses õppes õppivatel õpilastel on võimalik taotleda eritoetust õpilaskodu kohamaksu tasumiseks.

Vestluses õppijaid toetavate töötajatega jäi kõlama, et õppijate tunnustamisele pööratakse koolis suurt tähelepanu. Tunnustatakse nt õpilasi, kes ei ole koolist tundigi puudunud, õppegruppi, kus ei ole ühtegi õppeõlglast jne.

ÕPPE TULEMUSLIKKUSE NÄITAJAD

Lua MK eesmärkide tulemusnäitajad on seostatud üleriigiliste mõõdikutega. Kool on püstitanud sihtväärtused oluliste tulemusnäitajate osas (enesehindamisaruanne tabel 1 lk 7) ja jälgib ning analüüsib neid õppekavarühmiti iga-aastaselt. Kool kasutab eneseanalüüsi aruandes sh tulemusnäitajate esitamisel metsanduse õppekavarühma jaotamist õppekavade gruppideks - arboristi, metsanduse ja metsamasinate juhtimise õppekavade grupid.

Enesehindamise aruandes ei ole õppekavade gruppide tulemusnäitajate osas toodud võrdlusi ei kooli tulemusnäitajatega ega õppekavarühma eesmärkidega.

Peamiseks probleemiks Luua MK hinnatavate õppekavarühmade tulemusnäitajate puhul on õpingute katkestamine, eriti suur probleem on see mittestatsionaarses ja töökohapõhises õppes, kus õppijateks on täiskasvanud. Kool on olukorda analüüsinud ja viinud sisse mitmeid parendusi, millest on juttu antud peatüki õppijate erialavaliku toetamist puudutavas osas.

Hindamiskomisjon leiab, et kool on viimastel aastatel teinud olulisi muudatusi juhtimises, õppekavade arendamisel ja õppetöö korralduses, vastuvõtu protsessis jne, mis tagab hinnatavate õppekavarühmade jätkusuutlikkuse.

- **andmed lõpetanute tööturul rakendumise, sh edasiõppijate osakaalu trendide kohta õppekavadel**

Hinnatavates õppekavarühmades on lõpetanute tööturul rakendumine kõrge ja trend tõusev. Kool selle näitaja suhtes sihtväärtust seadnud ei ole.

Tabel 3. Tööturul rakendumise, sh edasiõppijate osakaalu trendid metsanduse õppekavarühmas
õppekavade gruppide kaupa

õppekavade grupp	erialal rakendumine	2014/ 15	2015/ 16	2016/ 17	2017/ 18	2018/ 19
arboristi õppekavad	erialal rakendumine (%)	100	100	76	100	100
	sh edasiõppimine (%)		30			40
metsanduse õppekavad	erialal rakendumine (%)	55	65	25	62	
	sh edasiõppimine (%)		18	63	31	
metsamasinate juhtimise õppekavad	erialal rakendumine (%)	54	83	78	69	
	sh edasiõppimine (%)	8			23	

Arboristi eriala lõpetajate erialasele tööle rakendumine aruandeperioodil on keskmiselt 88%, mis on väga kõrge. Metsanduse õppekavade lõpetajatest keskmiselt 60% töötab õpitud erialal ja metsamasinate juhtimise erialade lõpetajatest keskmiselt 71%.

Edasiõppimise protsendi suurenemise põhjuseks on 5. taseme õppe võimaluse loomine. 2017. a metsanduse õppekavade lõpetanute ca 60% jätkas haridusteed (peamiselt Luua MKs 5.taseme jätkuõppes). Aastas alustab 3-4 metsanduse õppekavade lõpetanut õpingud Eesti Maaülikoolis metsanduse erialadel.

Tabel 4. Tööturul rakendumise, sh edasiõppijate osakaalu trendid **reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma** matkajuhi õppekaval

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Erialal rakendumine (%)	60	67	45	38	52

Matkajuhi eriala lõpetanute tööle rakendumise viimase viie aasta keskmine on 52%. Matkajuhi erialal õppijad on sageli seotud muu tööga ja õpivad selleks, et omandada lisaeriala ja teha seda tööd muu töö kõrvalt või hobi korras. Palju on õppijate hulgas turismiettevõtjaid ja nt õpetajaid, kellel on suvi vaba ja soov pakkuda sel ajal matkajuhi teenust. Õppida soovijaid on palju, konkurents on suur: 1,6 - 2,55 inimest kohale.

- **andmed õppijate rahulolu trendide kohta õppega ning hinnang õppes osalemisele**

Õppijate rahulolule kool sihtnäitajaid ei ole seadnud.

Tabel 5. Õppijate rahulolu trendid metsanduse õppekavarühmas

		2016/17	2017/18	2018/19
arboristi õppekavade grupp	rahulolu õppekava ja -korraldusega	4,54	4,48	4,64
	õppega	4,67	4,66	4,7
	õppes osalemine	4,5		4,66
metsanduse õppekavade grupp	rahulolu õppekava ja -korraldusega	4,61	4,48	4,65
	õppega	4,67	4,56	4,7
		4,67	4,58	4,7
metsamasinate juhtimise õppekavade grupp	rahulolu õppekava ja -korraldusega	4,7	4,48	4,84
	õppega	4,75	4,55	4,81
	õppes osalemine	4,71	4,55	4,68

Metsanduse õppekavarühma õppijate rahulolu õppega üldiselt ning õppekava ja -korraldusega viimasel kolmel aastal on tõusva trendiga kõigis kolmes õppekavade grupis. Samuti on tõusnud õppijate hinnang õppes osalemisele.

Tabel 6. Õppijate rahulolu trendid reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmas

	2016/17	2017/18	2018/19
rahulolu õppekava ja -korraldusega	4,92	4,88	4,74
õppega	4,78	4,91	4,64
õppes osalemine	4,7	4,81	4,81

Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma matkajuhi õppekaval õppijate rahulolu õppekava ja -korraldusega on olnud väga kõrge (4,92), kuid viimasel aastal langenud (4,74). Selle põhjuseks on kool toonud õppijate rahulolematuse ühe õpetaja tööga.

HTM korraldatud kutsekoolide 2017. a rahuloluküsitluste põhjal selgub, et Luua MK rahulolunäitajad praktikate suhtes on madalamad teiste koolide keskmistest. Luua MK õpilastest 67% on rahul praktikatega, Eesti kutsekoolides keskmiselt 74%. Luua MK kutsekeskhariduse õppijate rahulolu praktikakorraldusega on 3,7 (4,0) ja praktikakohaga 3,8 (4,2). Kool on toodud tulemusi analüüsinud ja alustanud praktikasüsteemi parendamist, nt tagasiside küsimine praktika osapooltelt, sh ettevõtetele õpilaste poolse tagasiside saatmine, samuti on lihtsustatud hindamist ja kodulehel loodud alajaotus „Praktika“, kus kõikidele osapooltele on info olemas ja hästi struktureeritud.

- **andmed kutseeksami/lõpueksami sooritamise trendide kohta õppekavadel**

Kutseeksami edukalt sooritanute osakaal lõpetajatest, kooli siht aastaks 2018 oli 65%, kooli tegelik keskmine 51,7%. Võrreldes kooli keskmisega on hinnatavatel õppekavadel kutseeksami sooritanute osakaal väga heal tasemel.

Tabel 7. Kutseeksami sooritamise trendid metsanduse õppekavarühma arboristi õppekavade grupis

	aasta	eksamil osalejaid	sh sooritajaid	%
Arborist 4	2019	5	5	100
Arborist 4	2018	6	5	83
Puittaimede hindaja 5	2018	8	8	100
Arborist 4	2017	8	6	75
Puittaimede hindaja 5	2017	6	6	100
Raietöölise 2	2017	15	15	100
Arborist 4	2016	7	4	57
Puittaimede hindaja 5	2016	8	8	100
Raietöölise 2	2016	12	12	100
Arborist 4	2015	9	9	100

Arboristi erialade kutseeksamite sooritamine on olnud pisut kõikum, kuid viimasel kolmel aastal keskmiselt 90% (kooli keskmine tulemusnäitaja sellel perioodil on olnud suurusjärgus 50%). Hea tulemus on saavutatud parenduste tulemusel, mis on toimunud eelkõige praktikate läbiviimisel, praktikakohtade tunnustamisel ja praktikajuhendajate koolitamisel.

Tabel 8. Kutseeksami sooritamise trendid metsanduse õppekavarühma metsanduse õppekavade grupis

	aasta	eksamil osalejaid	sh sooritajaid	%
Raietöölise 3	2018	1	1	100
Metsur 4	2018	29	24	83
Metsanduse spetsialist 5	2018	10	8	80
Raietöölise 3	2017	10	10	100
Metsur 4	2017	40	20	50
Metsanduse spetsialist 5	2017	13	11	85
Raietöölise 3	2016	56	40	71
Metsur 4	2016	30	29	97
Metsanduse spetsialist 5	2016	8	8	100

Raietööline 2	2015	11	11	100
Raietööline 3	2015	24	20	83
Raietööline 3	2015	4	4	100
Raietööline 3	2014	15	12	80
Metsur 4	2014	15	15	100
Raietööline 3	2013	33	32	97
Metsur 4	2013	27	27	100

Metsanduse erialadel on aruandlusperioodil aastate lõikes kutseksamite edukus olnud erinev, mis tuleneb sellest, et seoses kutsestandardite muutmisega arendatakse ka eksamite sisu ning korraldust. 50% sooritamine 2017. a. oli ennekõike tingitud õppetöö ja kutseksami rõhuasetuste liigest erinevusest. 2018. aastal on soorituse tulemuslikkus oluliselt paranenud, mis tähendab, et kool on viinud õppetöös sisse vajalikud muudatused ning kutseksamiks valmistumine on tõhusam.

Tabel 9. Kutseksami sooritamise trendid metsanduse õppekavarühma metsamasinate juhtimise õppekavade grupis

	aasta	eksamil osalejaid	sh sooritajaid	%
Harvesterioperaator 4	2018	16	16	100
Forvarderioperaator 4	2018	11	11	100
Harvesterioperaator 4	2017	19	17	89
Forvarderioperaator 4	2017	22	17	77
Harvesterioperaator 4	2016	9	5	56
Forvarderioperaator 4	2016	9	6	67
Harvesterioperaator 4	2015	13	2	15
Forvarderioperaator 4	2015	5	2	40
Harvesterioperaator 4	2014	15	14	93
Forvarderioperaator 4	2014	21	21	100
Harvesterioperaator 4	2013	18	17	94
Forvarderioperaator 4	2013	9	8	89

Metsamasinate juhtimise erialade kutseksami sooritamise tulemuslikkus langes pärast õppekavade uuendamist oluliselt, kuid on olnud alates 2016. a tõusva trendiga ja oli 2018. a nii harvesterioperaatori kui ka forvarderioperaatori erialal 100%. Kool on öelnud oma analüüsis, et see on saavutatud õppekavade muudatustega ja õpetajate professionaalse meeskonna töö tulemusena.

Tabel 10. Kooli lõpueksami sooritamise trendid reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma matkajuhil õppekava

aasta	eksamil osalejaid	sh sooritajaid	%
2019	15	14	93
2018	21	19	90
2017	14	13	93
2016	12	11	92
2015	12	12	100
2014	15	15	100

Matkajuhil õppekaval õppijatele kutseeksameid ei toimu. Kooli lõpetamiseks on vajalik sooritada praktiline lõpueksam (loodusteemaline matk), mille käigus hinnatakse matkajuhil kutsestandardis kirjeldatud läbivaid kompetentse. Eksami tulemuslikkus on olnud keskmiselt 94%.

- **andmed õpingud katkestanute osakaalu trendide kohta õppekavadel**

Kooli seatud sihttase aastaks 2018 oli 18%, tegelik kooli keskmine näitaja 2018 oli 23,5. Kool on analüüsinud eraldi töökohapõhise, mittestatsionaarsete ja statsionaarse õppe õppijate väljalangemist ning toonud välja erisused ja põhjused.

Tabel 11. Metsanduse õppekavarühmas õpingud katkestanute osakaal (%) erinevates õppevormides

Õppekavade grupp	Õppevorm	2013/ 14	2014/ 15	2015/ 16	2016/ 17	2017/ 18	2018/ 19
arboristi õppekavad	mittestatsionaarne	0	0	8	4	34	20
	töökohapõhine	23	16	33	21	73	80
metsanduse õppekavad	statsionaarne	27	16	28	14	36	22
	mittestatsionaarne	38	42	*	38	37	21
	töökohapõhine	63	-	--	-	-	-
metsamasinate juhtimise õppekavad	statsionaarne	5	7	10	12	23	6
	töökohapõhine	6	0	0	0	22	45

- polnud õppijaid; * andmed puuduvad

Arboristi erialadel õpingute katkestanute osakaal 2013-2018 oli tõusva trendiga, eriti töökohapõhises õppes. Põhjuseks oli ebaõnnestumine kutseeksamil, mis seadusandlusest tulenevalt oli kooli lõpetamise eelduseks. Kool peab oluliseks senisest paremat kutse tutvustamist ja paneb suuremat rõhku eriala sobivuse hindamisele.

Metsanduse erialadel katkestanute protsent on aastate lõikes küllaltki kõikumine (keskmiselt 25%), olles suurim 2018. a (36%). Peamiseks põhjuseks on õppevõlgnevused ning eriala sobimatus. Kõrgem on katkestajate osa mittestatsionaarses õppes, mis näitab vajadust enam toetada täiskasvanud õppijaid.

Metsamasinate juhtimise erialade katkestanute osakaal on olnud kõikumine, kuid eriti kõrge oli see 2018/19 töökohapõhises õppes (45%). Suure tõusu taga olid ühe ettevõtte õppurid, kes lahkusid töölt suurte muudatuste tõttu ettevõttes.

Tabel 12. Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmas õpingud katkestanute osakaal (%)

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
mittestatsionaarne	24	11	40	16	11	18

Matkajuhi eriala viimase viie aasta õpingud katkestanute osakaal on olnud alla 20%, mis on täiskasvanud õppijate puhul hea tulemus.

Järeldused

Tugevused:

- Turundustegevuste ja vastuvõtuprotsessi arendamine lähtub turundusstrateegiast ja tegevuste analüüsist. Turunduse ja kommunikatsiooniüksus loomine ning plaanitud muudatused vastuvõtuprotsessis (vastuvõtuvestluste sisseviimine mittestatsionaarses ja töökohapõhises õppes ning õppenõustamisega alustamine juba sisseastumisel) on komisjoni hinnangul asjakohased.
- Vastuvõtu, nagu ka õppekorralduse info on kasutajasõbralikult esitatud kooli veebilehel.
- Metsanduse ning reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmade õpikeskkond ja õppebaasid on hästi välja arendatud. Koolil on olemas simulaatorid, stendid, tehnilised õppevahendid, metsamasinad, metskonnad ja arboretum. Kool kasutab erinevaid digikeskkondi nii õppetöö kui praktika läbiviimiseks.
- Ressursikasutus on mõistlik. Erialade vahel toimib õppevahendite ristikasutus. Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmas renditakse suuremaid matkavahendeid koos spetsiifilise õppeteenusega.
- Tööohutus ja keskkonnahoid on lõimitud õppetöösse, kool kujundab õpilastes vastutustundlikku suhtumist endasse ja keskkonda.
- Luua MK on eesmärkide saavutatuse hindamiseks püstitanud sihtväärtused oluliste tulemusnäitajate osas. Kool jälgib ning analüüsib neid õppekavarühmiti iga-aastaselt ja rakendab vajadusel parendustegevusi.

- Kooli eesmärgipärane töö õppekorralduse parendamisel, mille tulemusel on õppetöö paindlik ning tuleneb õppijate vajadustest. Õppijate rahulolu, tööle rakendumine ja kutseksamite sooritamine on viimastel aastatel tõusva trendiga.
- Hea koostöö kooli ja praktikaettevõtete vahel, mis loob eeldused praktika õpiväljundite saavutamiseks ja ettevõtelt parendustegevusteks sisendi saamiseks. Mitmepoolsel tagasisidel põhinev praktika hindamine annab hinnangu eesmärkide saavutamisele ja aitab seada järgmisi õpieesmärke.
- Õppes on suur rõhk praktiliste oskuste arendamisel. Õppe- ja hindamismeetodid on mitmekesised ja lähtuvad õppijate eripärast. Õpiväljundite saavutamise hindamisel rakendatakse erinevaid hindamisviise, sh kujundavat hindamist, enesehindamist, individuaalset tagasisidet.
- Kutsevõistluste korraldamine ja arendamine, osalemine nii kohalikel kui ka rahvusvahelistel võistlustel, võistlusteks valmistumise sidumine õppekavaga valikaine näol ja seeläbi õppija toetamine ja osalemise väärtustamine.
- Õppijate toetamine ühise meeskonnana karjääri planeerimisel, praktikate läbiviimisel, samuti igapäevaste olmega seotud probleemide lahendamisel.

Parendusvaldkonnad ja soovitused:

- Mõnikord ei saa praktikaettevõtteid koolilt tagasisidet praktika kohta. Komisjon soovib alati anda tagasisidet personaalselt praktikaettevõttele/ praktikakohapoolsele juhendajale.
- Ettevõttepoolsed praktikajuhendajad ei ole alati teadlikud võimalusest jälgida praktikapäevikut internetis. Komisjon soovib teavitada ettevõttepoolsel juhendajat praktikandi internetis täidetavast praktikapäevikust ja vajadusest selle täitmist jälgida.
- Õpilased ei saa praktiseerida metsamasinatega töötamist pimedal ajal. Komisjon soovib leida võimalus teha praktilisi harvesteri- ja forvarderitunde ka pimedal ajal.

Arenguvõimalused

- Koolil puudub kindlus, kas suudetakse hoida harvesterite ja forvarderite park kaasaegsena. Koostöös HTM-iga tuleks välja töötada harvesterite ja forvarderite soetamise finantseerimise pikaajalise tegevuskava 10+5 aastaks ja kava uuendada iga 5 a järel järgmiseks perioodiks.
- E-õppe rakendamisel pöörata rohkem tähelepanu tagasisidestamisele, et ei kaoks side õpetaja ja õpilase vahel.
- Metsanduse õppekavarühma metsamasinate erialadel kasutada õppija oskuste hindamiseks ja analüüsimiseks langil asuvaid kaameraid, mis võimaldavad õppijal oma tegevust hiljem koos juhendajaga analüüsida.
- Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma matkajuhi õppekaval soovime nutivarustusel põhinevate retkede loomiseks vajaliku IT oskuste õpetamist. (loodusmatka käigus saadakse teavet vaatamisväärtuse kohta rajal olevatest kiipidest või QR-koodidest, „self-guided“ tuurid jmt).
- Kooli kodulehel puudub info hariduslike erivajadustega õpilaste õppimisvõimaluste kohta. Komisjon soovib vastav info lisada kooli kodulehele.

3.3 Õpetajad¹

Ülevaade õppekavade õpetajatest: kvalifikatsiooninõuetele vastavus, vanuseline struktuur, olulisemad muudatused alates õppekava rakendamisest (kui on).

Hindamiskriteeriumid

1. Õppekavadel on vajaliku kvalifikatsiooniga õpetajad, sh praktikud ja pädevad praktikajuhendajad; õpetajatöö maht ja ametikohad on planeeritud;
2. Õpetajate kutse-, eri- ja ametialane areng lähtub õppekavadest, õppijate vajadustest ja osapoolte tagasisidest ning eneseanalüüsist.

Analüüs

ÕPETAJATE OLEMASOLU, VASTAVUS KVALIFIKATSIOONILE JA VANUSELINE KOOSSEIS

Eneseanalüüsist selgus ja ka kohtumistel kinnistus arusaam, et tegu on professionaalse, kokkuhoidva, ühisele eesmärgile pühendunud kollektiiviga, kes on avatud koostööle kõigi osapooltega saavutamaks parimat võimalikku tulemit – haritud, motiveeritud ja oma tööd armastavat töötajat.

Õppetööd viivad läbi õpetajad, instruktorid ning külalisõpetajad, kes on õpetatavas valdkonnas spetsialistid, enamus neist omab vastavat kutsetunnistust. Sarnase valdkonna õpetajaskond on koondatud erialaõppe üksustesse, mida koordineerib vastava õppeüksuse juht. Vestluste käigus õpetajatega jäi kõlama, et pedagoogiline kollektiiv on väga püsiv, valitsevad kollegiaalsed suhted, horisontaalne hierarhia ja sarnased vaated oma töö väljunditele. Õpetajatele meeldib Luua Metsanduskoolis töötada, õhkkond on motiveeriv ja toetav.

Tagasiside ja vestlused direktori ja õppekavade koordinaatoritega kinnitasid, et juhtkond on alati kättesaadav, juhtimine on väärtustepõhine, kool järgib TQM põhimõtteid. Nii kooli enesehindamise aruandes kui ka kooliküllastuse käigus toimunud vestlustel ilmnis süsteemne mõtlemine, kliendikesksus, eestvedamine igas struktuuriüksuses, osalusjuhtimine (töötajad ja õppijad olid kaasatud), faktidel tuginev otsustamine, pidev protsesside parendamine, töötajate arendamine, meeskonnatöö, pikaajaline planeerimine. Eelnevast saab järeldada, et kolm aastat tagasi tehtud struktuurimuudatused on end õigustanud. Töötajad on autonoomsed oma otsustes, saavad oma töös olla loovad.

LMK õpetajate keskmine vanus meestel on 48,5 ning naistel 49,9 aastat. Enesehindamise aruande põhjal on õpetajatest 52 % mehed ning kõige enam töölepingulisi õpetajaid jääb vanusevahemikku 51-60 aastat. Seetõttu peab kool vajalikuks panustada õpetajate järelkasvu leidmisele ja koolitamisele.

Luua MK personalisüsteem kaasajastati 5 aastat tagasi. Selle käigus loodi õpetaja kompetentsimudel, ametijuhendid ning arenduspõhimõtted. Õpetajal on võimalik töötada õpetaja, vanemõpetaja või meisterõpetaja ametikohal, mille kriteeriumid tulenevad kompetentsimudelist. Töö ühisosa on

¹ Õpetajad on antud dokumendi kontekstis kõik õppekasvatusala töötajad (sh praktilise töö juhendajad, praktikajuhendajad koolis jt)

kõikidel ametikohtadel õppeprotsessi läbiviimine, erisused tulenevad muudest ülesannetest ning võimekusest neid sooritada.

Õpetajana töötamise tingimuseks on vastavus HTM poolt kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele (kui tööle asumisel ei vasta, siis lepitakse kokku tema arengutee, nt suunatakse õppima). Metsanduse õppekavadel õpetavate õpetajate, sh praktikute arv ning kvalifikatsioon on õppekavade rakendamiseks piisav. Kuna Luua MK õppijatest paljud on täiskasvanud õppijad, siis on kool oluliseks pidanud, et õpetajad omaksid ka täiskasvanute koolitaja kutset. Praktiliste tööde õpetajatel on olemas lisaks erialasele või pedagoogilisele haridusele ka kutsetunnistused, nt arboristi, raietöölise või metsuri kutsetunnistused, ning nad on suure praktilise kogemusega. Samuti on praktiliste metsamasinatööde instruktoreil olemas harvesteri- või forvarderioperaatori kutsetunnistused ning suur praktiline kogemus. Üks instruktoritest ei vasta kvalifikatsiooninõuetele ning temaga on kokku lepitud koolitused, et saavutada kvalifikatsioonile vastavus. Kaks metsamasinatööde instruktoreid ametikohta olid aruande kirjutamisel vakantsed, kuid kooli külastuse ajaks oli üks neist täidetud. Instruktorite leidmine on keeruline ja edukuse taga on kooli sihipärane töö.

Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma eripäraks on, et suur osa õpetajatest on praktikud, kes väikese koormusega töötavad Luua MKs. 95% õpetajatest vastab kvalifikatsiooninõuetele. Teatud spetsiifiliste teemade puhul (vee-, suusa-, kelgumatkad) ostetakse õppeteenus sisse neid matku korraldavalt firmadelt. Õppe läbiviijatele on tagatud koolipoolne metoodikaalne juhendamine.

ÕPETAJATE KUTSE-, ERI- JA AMETIALANE ARENG

Luua MK enesehindamise aruande põhjal on personali arendamise eesmärgiks professionaalsuse arendamine, et seeläbi tagada õppijate kõrge rahulolu õpetamisega. Sissejuhatavas vestluses kinnitas direktor, et kool järgib pideva parendamise põhimõtet. Selleks, et paremaks saada, peavad õpetajad pidevalt õppima. Õppijate jaoks tähendab see kvaliteetset õpet, mis väljendub nende tagasisides antud kõrgetes hinnangutes.

Kogu personali arendus on süsteemne, eesmärgistatud ja planeeritud protsess, kus on kindlad põhimõtted, tegevused eesmärkide saavutamiseks, vastutajad. 2012-2014 uuendati kooli personaliarendussüsteem, sh töötati välja palgajuhend, kompetentsimudel ning arenguestluste läbiviimise alused.

Koolitusvajadus tuleneb kooli arengukava eesmärkidest ja töötaja isiklikest tööalastest eesmärkidest. Olulisel kohal on sisekoolitused, kus koolitajateks on oma kooli meisterõpetajad. Kuna koolis on olulisel kohal täiskasvanute täienduskoolitus, siis näiteks 2018/19 õa viidi õpetajatele läbi täiskasvanud õppija õpetamisele suunatud koolitus. Kõikidele koolitustele on oodatud ka koolis õpetavad praktikud.

Hindamisperioodi kõige olulisemaks töötajate arengu eesmärgiks oli nende digipädevuste arendamine. Peamiseks väljakutseks on süsteemne e-õppe ja -taristu arendamine eesmärgiga muuta õpe paindlikumaks ja kättesaadavamaks õppijatele ja keskenduda koolis eelkõige praktilisele õppele. Igapäevases töös kasutab kool aktiivselt erinevaid digikeskkondi nii õppetöö kui praktika läbiviimiseks, samuti tegevuste tulemuslikkuse analüüsimiseks. Iganädalased kohtumised haridustehnoloogiga aitavad kasutada IT-võimalusi.

2018.a. muudeti töötasustamise põhimõtteid, mille aluseks on kontakttunnid, lisaks iseseisvate tööde juhendamise ja tagasisidestamise tundide tasustamine. Samuti lepiti kokku üldtööaja sees ning kokkuleppe alusel tehtavad tööd. Vestlusest direktoriga selgus, et muudatuste tulemusena tõusis töötajate vastutus ja ka tasu.

2019. aasta kevadel töötati välja uute töötajate sisseelamisprogramm, kus täpsustati tegevusi, protseduure ja vastutust. Igale uuele töötajale määratakse mentor, kelle ülesanne on aidata uuel töötajal mõista Luua MK töö põhimõtteid, protsesse ja tegevusi.

Olulisel kohal on arenguvestlused, mille läbiviimist on aruandes põhjalikult selgitatud ja kus viimastel aastatel on toimunud muutus – vestluse viib töötajaga läbi õppeüksuse juht (varem direktor). See muutus annab otsesel juhil võimaluse alluvatega arutada struktuuriüksuse eesmärgi, töötaja panust ja vastutust nende saavutamiseks. Vestluste aluseks on õpetaja eneseanalüüs koostatuna e-portfooliona. Arenguvestluse tulemusena määratakse õpetajatele tulemustasud. Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmas külalisõpetajatega arenguvestlusi ei peeta, nendele annab õppekavahoidja tagasisidet töö käigus toimuvate kohtumiste raames.

Esiletõstmist väärib, et Luua MK õpetajad osalevad paljudes rahvusvahelistes projektides ja eestisestest võrgustikes, et olla kursis tehnoloogiliste, erialaste ja pedagoogiliste arengutega nii Eestis kui teistes riikides ja muuta õpetamine veelgi meisterlikumaks. Väga oluliseks peetakse võrgustikest saadud teadmiste ja kogemuste jagamist kolleegidele. Selles näeb kool ka edaspidi arenemisvõimalust. Õpetajad teevad koostööd Kutsekojaga ja osalevad kutsestandardite ning kutseksamite väljatöötamisel.

Koolis on töötajate tunnustamise kord. Kõik vestlustel osalenud töid positiivsena esile tunnustamist nii kooli tasandil kui ka erinevate statuutide alusel väljaspool kooli.

Töötajate tagasisides (2019) on hinnangud kõrged. Üldine rahulolu on 4,4; eestvedamine ja juhtimine 4,3; töötingimused 4,5; isiklik rahulolu 4,4; töö sisu ja töötaja arenguvõimalused 4,2. Madalam hinnang on antud kriteeriumile *Minu töötasu vastab minu panusele – 3,7 (õppekasvatus) ja 3,6 (haldus- ja tugipersonal)*.

Kogu personali töös on võimalik näha PDCA tsükli põhimõtete rakendamist. Kool on põhjalikult analüüsinud personali olemasolu, toonud välja parendamist vajavad valdkonnad ja kavandanud asjakohased tegevused nende saavutamiseks, määranud tähtsajad ja vastutajad. Komisjon peab toodud parendusi asjakohasteks ja vajalikeks.

Õppijate rahulolu õpetamisega on kõrge (vähemalt 4,6) kõigil metsanduse ja **reisimise, turismi ja vaba aja veetmise** õppekavarühmade õppekavadel sealjuures tõusva trendiga **arboristi** (4,48 tõusnud 4,98) ja **metsamasinate õppekavadel (praeguseks** (4,8 enamike kriteeriumite osas). Eriti toovad õppijad positiivselt esile järgmisi kriteeriume: *õpetajate hoiak on õppijat toetav ja kaasav, saadakse piisavalt tagasisidet, õppeainet esitatakse meisterlikult*. See näitab õpetamise õpetajate väga kõrget taset.

Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmas oli õppijate rahulolu 2016/17 ja 2017/18 õa kõrge (4,8 - 4,9), kuid langes 2018/19 õa. Põhjuseks on kooli väljast õppijate rahulolematuse ühe õpetaja õpetamisega, millele kool püüab lahenduse leida uuel õppeaastal. Madalama hinnangu (4,6) on õppijad andnud kriteeriumile *õpetaja esitas õppeainet meisterlikult*. Seda saab seletada suure hulga külalisõpetajatega, kes ei ole pedagoogid, kuigi on oma alal väga head asjatundjad.

Luu MK peab oluliseks ettevõtete praktikajuhendajate koolitust. Selleks viiakse läbi vastavaid koolitusi ja loodud on e-kursus juhendajatele.

Järeldused

- **Tugevused**
 - Õpetajaskond on kvalifitseeritud, kokkuhoidev, pühendunud, avatud koostööle.
 - Personaliarendus on süsteemne, analüüsides tulenev, eesmärgistatud, planeeritud, ja parendustele orienteeritud.
 - Juhtkond usaldab õpetajaid, kaasates neid juhtimisse ja andes neile võimaluse võtta vastutus nii oma töö kui oma kooli ja üksuse arengu eest.
 - Õpetajad ja teised töötajad osalevad nii Eestis kui teistes riikides toimuvates võrgustikes ja on kursis tehnoloogiliste, erialaste ja pedagoogiliste arengutega. Õpetajad rakendavad õpitut õppetöös ja jagavad teadmisi ja kogemusi kolleegidega.
- **Arenguvõimalused**
 - Kuna HEV õpilasi on aina rohkem ja erivajaduste spekter laieneb, siis soovib komisjon võimaldada pedagoogidele ja õpilastega tegelevale tugipersonalile kõikide õpilaste toetamise ja erivajadustega toimetuleku koolitusi.
 - Õpetajate vanuse analüüsist tulenevalt on vajalik leida uusi õpetajaid järjepidevuse tagamiseks. Mõelda võiks uute õpetajate motivatsioonipaketi väljatöötamisele.

4. Hindamiskomisjoni peamised järeldused metsanduse ning reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmade osas

Tugevused

- Kogu Luua MK töös on näha pideva parenduse põhimõtete rakendamist. Kool on põhjalikult analüüsinud oma protsesse ja tulemusi, toonud välja parendamist vajavad valdkonnad ja kavandanud asjakohased tegevused nende saavutamiseks, määranud tähtsajad ja vastutajad. Komisjon peab hinnatavates õppekavarühmades toodud parendusi asjakohasteks ja vajalikeks.
- Töö õppekavade arendamisel on süsteemne, lähtub tööturu vajadustest ja sellesse on kaasatud õpetajad, õppijad ja tööandjad.
- Õppekavades on suurenenud valikõpingute hulk, mis annab õppijatele täiendavaid valikuvõimalusi.
- Õppekavarühmade õpikeskkond ja õppebaasid on hästi välja arendatud, nende uuendamine on eesmärgipärane. Ressursikasutus on mõistlik. Erialade vahel toimib õppevahendite riskikasutus, põhjendatud juhtudel neid renditakse.
- Tööohutus ja keskkonnahoid on lõimitud õppetöösse, kool kujundab õpilastes vastutustundlikku suhtumist endasse ja keskkonda.

- Luua MK on eesmärkide saavutatuse hindamiseks püstitanud sihtväärtused oluliste tulemusnäitajate osas. Kool jälgib ning analüüsib neid õppekavarühmiti iga-aastaselt ja rakendab vajadusel parendustegevusi.
- Kooli eesmärgipärane töö õppekorralduse parendamisel, mille tulemusel on õppetöö paindlik ning tuleneb õppijate vajadustest. Õppijate rahulolu, tööle rakendumine ja kutseksamite sooritamine on viimastel aastatel tõusva trendiga.
- Hea koostöö kooli ja praktikaettevõtete vahel, mis loob eeldused praktika õpiväljundite saavutamiseks ja ettevõtelt parendustegevusteks sisendi saamiseks. Mitmepoolsel tagasisidel põhinev praktika hindamine mitte ainult, et annab hinnangu eesmärkide saavutamisele, vaid aitab seada järgmisi eesmärke.
- Õppekavades on suur rõhk praktiliste oskuste arendamisel. Õppe- ja hindamismeetodid on mitmekesised ja lähtuvad õppijate eripärast. Hindamisel rakendatakse erinevaid hindamisviise, sh enesehindamist ja 360 kraadi hindamist.
- Kool korraldab ja arendab kutsevõistlusi, kooli esindajad osalevad nii kohalikel kui ka rahvusvahelistel võistlustel, võistlusteks valmistumine on seotud õppekavaga valikaine näol ja seeläbi toetatakse õppijat ja väärtustatakse osalemist.
- Personaliarendus on süsteemne, analüüsist tulenev, eesmärgistatud, planeeritud, ja parendustele orienteeritud. Õpetajaskond on kvalifitseeritud, kokkuhoidev, pühendunud, avatud koostööle. Õpetajad on kaasatud juhtimisse.
- Õpetajad ja teised töötajad osalevad nii Eestis kui teistes riikides toimuvates võrgustikes ja on kursis tehnoloogiliste, erialaste ja pedagoogiliste arengutega. Õpetajad rakendavad õpitut õppetöös ja jagavad teadmisi ja kogemusi kolleegidega.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühmas on täienduskoolituste pakkumine tagasihoidlik. Komisjon soovib pakkuda loodusturismi valdkonnas rohkem täiendusõppe kursuseid. Komisjon soovib lähtuvalt õppijate sihtrühmast kaaluda ka matkajuhi õppekava pakkumist täienduskoolitusena.
- Reisimise, turismi ja vaba aja veetmise õppekavarühma matkajuhi õppekava ja kooli koduleht annavad vastuolulist infot õppima asumise tingimuste kohta: kodulehe andmetel on õppekava mõeldud keskhariduse omandanud õpilastele, õppekavas on nimetatud õpingute alustamise nõudena põhiharidust. Komisjon soovib viia kodulehel olev info vastavusse õppekavaga.
- Mõnikord ei saa metsanduse õppekavarühma praktikaettevõtted koolilt tagasisidet praktika kohta. Komisjon soovib alati anda tagasisidet personaalselt praktikaettevõttele/ praktikakohapoolsele juhendajale.
- Metsanduse õppekavarühma ettevõttepoolsed praktikajuhendajad ei ole alati teadlikud võimalusest jälgida praktikapäevikut internetis. Komisjon soovib teavitada kõiki ettevõttepoolsed juhendajaid praktikandi internetis täidetavast praktikapäevikust.
- Metsanduse õppekavarühma metsamasinate õppekavade õpilased ei saa praktiseerida metsamasinatega töötamist pimedal ajal. Komisjon soovib leida võimalus teha praktilisi harvesteri- ja forvarderitunde ka pimedal ajal.

